

психологічними цілями. Поєднання цих інструментів дозволяє створювати безпечне середовище, у якому студенти можуть через персонажів досліджувати власні емоції, тренувати комунікативні навички та розвивати гнучкість мислення. Дослідження іноземних науковців представлені у APA Monitor та MDPI, підтверджують, що рольові ігри сприяють зниженню тривожності, розвитку емпатії та соціальної компетентності, а також підвищують мотивацію до навчання.

Отже, цифрові підходи до розвитку резильєнтності здобувачів вищої освіти в умовах війни можуть стати ключовим інструментом підтримки їхньої стійкості та мотивації, особливо за відсутності можливості отримувати освіту очно. Зокрема інтеграція арт-терапевтичних технологій та рольових ігор включно з іншими методами розвитку резильєнтності у цифрові формати можуть не лише забезпечує доступність і безперервність навчання, але й створювати нові можливості для підтримки емоційної стійкості та формування соціальних навичок. Подальші дослідження мають бути спрямовані на систематизацію досвіду використання таких інструментів, а також на проведення експериментальних апробацій у реальних умовах освітнього процесу з метою перевірки їхньої практичної ефективності.

Лисенко Д. К.
Науковий керівник: д. пед. н., проф. Ігнатюк О. А.
НТУ «ХП»

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА УПРАВЛІНСЬКО-СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ФАХІВЦЯ ЛІДЕРА З ІНКЛЮЗІЇ

Інклюзивна освіта сьогодні є невід'ємною частиною сучасної школи. Запровадження сучасних моделей організації навчання, виховання і реабілітації дітей з порушеннями когнітивного розвитку вимагає не лише спеціального дизайну освітнього середовища, а і нових форм та методів навчання. Однією зі стрижневих умов ефективної соціалізації дітей з особливими потребами є забезпечення їх безперешкодного доступу до якісної освіти та реалізації їх

конституційного права на освіту. Діти з різними освітніми потребами навчаються в одному середовищі, і це вимагає від педагогів нових професійних компетентностей.

Інклюзивна освіта, як сучасна інноваційна тенденція, широко обговорюється в наукових колах, педагогічною та громадською спільнотами. Саме тому зростає потреба у фахівцях, які можуть поєднати педагогічні знання, психологічну чутливість і здатність до ефективного управління. Проблема є актуальною, тому що від якості роботи таких фахівців залежить успішність соціалізації та освітнього розвитку дітей з особливими потребами, а також рівень готовності школи інтегрувати інклюзивні підходи у повсякденну практику.

Метою роботи вбачаємо дослідити психолого-педагогічні та управлінсько-соціальні аспекти формування фахівця-лідера з інклюзії.

Педагог виступає як «лідер з інклюзії» – це спеціаліст, який не лише володіє методиками інклюзивного навчання, а й уміє організувати командну взаємодію, приймати зважені рішення та підтримувати позитивний мікроклімат у школі. Тому педагогу з інклюзії важливо мати розвинену емоційну сферу та стійкість до стресу. До ключових якостей такого педагога належать:

- уміння чути та розуміти дитину;
- терплячість і вміння регулювати власні емоції;
- відкритість до різноманіття;
- здатність будувати довірливі стосунки з батьками та педагогами;
- рефлексія - уміння аналізувати свої дії та їх наслідки.

Психологічна готовність «лідера з інклюзії» дає можливість фахівцю працювати з конфліктними ситуаціями, підтримувати інших і створювати атмосферу безпеки. Тому педагогічна складова такого педагога повинна охоплювати:

- адаптацію навчальних матеріалів і завдань;
- організацію індивідуальної освітньої траєкторії дитини;

- застосування сучасних методів навчання (диференціація, універсальний дизайн);

- взаємодію з асистентом учителя та іншими фахівцями;

- створення умов, де кожна дитина відчуває підтримку та прийняття.

Як показує практика, ефективність роботи інклюзивного навчального закладу залежить від створення особливого освітнього середовища, командного підходу, психологічного та корекційного супроводу, раціонально підібраних стратегій навчання. А для ефективного педагогічного лідерства важливо вміти залучати педагогічний колектив до спільної відповідальності за інклюзивний процес. Тому лідер у сфері інклюзії виконує управлінську функцію, яка включає:

- координацію роботи фахівців, які залучені до підтримки дитини;

- налагодження партнерства між школою, батьками та соціальними службами;

- аналіз потреб і можливостей закладу щодо впровадження інклюзії;

- участь у плануванні та моніторингу індивідуальних програм розвитку.

В сучасному підході до інклюзивної освіти фахівець-лідер з інклюзії розглядається як професіонал широкого профілю, який працює не тільки як педагог чи психолог, а також як організатор, консультант і модератор взаємодії. Такий фахівець стає центром інклюзивного процесу, допомагаючи всім учасникам освітнього середовища діяти узгоджено й підтримувати кожну дитину.

Таким чином, фахівець-лідер з інклюзії є важливою фігурою в сучасній школі. Він забезпечує ефективну організацію навчання дітей з особливими потребами, підтримує педагогів та батьків, а також впливає на створення позитивної, гуманної атмосфери в освітньому середовищі. Лише командна взаємодія дозволяє охопити всі аспекти розвитку дитини, узгодити корекційні заходи та вибудувати найбільш ефективну освітню траєкторію. Подальші дослідження можуть бути пов'язані з: розробкою інноваційних методів підготовки майбутніх лідерів інклюзії; вивченням психологічного вигорання

фахівців та шляхів його профілактики; аналізом ефективності моделі «підтримувального лідерства» в інклюзивних закладах; впливом цифрових технологій на розвиток інклюзивного середовища та компетентностей педагогів.

Литвинова Н. А.
Науковий керівник: к. психол. н., доц. Книш А.Є.
НТУ «ХП»

ХАРИЗМА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО ЛІДЕРА ПРИ ФРАГМЕНТОВАНОМУ МИСЛЕННІ АУДИТОРІЇ

Актуальність проблеми формування фахівця-лідера обумовлена тим, що сьогодні ефективність його діяльності вимірюється не лише управлінськими рішеннями, чи знаннями, які досить легко здобути в цифрову епоху. Важливою є також мати харизму: здатність ефективно переконувати і мотивувати, утримувати увагу аудиторії. Це дозволяє позитивно впливати на оточуючих. Саме такі якості зосереджують увагу слухачів на лідері. Значення особистісних якостей для сприйняття оточенням підтверджують дослідження соціальної психології. Зокрема, праці Р. Чалдіні (принцип прихильності) показують, що харизма, зовнішня привабливість і привітність є потужними шляхами переконання. Однак проблема полягає у недостатньому вивченні цих психологічних механізмів у контексті професійної підготовки майбутніх фахівців-лідерів.

Сучасна цифрова культура призвела до поширення поверхневого (фрагментованого) мислення та значного дефіциту уваги. Дослідження вказують на загальне зниження середньої тривалості фокусованої уваги, що ускладнює центральний, логічний шлях переконання. У цих умовах харизма стає ключовим чинником, який може привернути та утримати увагу сучасної аудиторії. Харизматичні прояви (енергія, емоційна насиченість, яскравість викладу) діють як потужний «якір» уваги, забезпечуючи початкове залучення, необхідне для подальшого переконання. Харизма – це набутий інструмент